

prima instanță, Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău
judecător: Iu. Potîngă
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: M. Ciugureanu, A. Minciuna, L. Popova
instanța de recurs, Curtea Supremă de Justiție
judecători: T. Vieru, I. Druță, G. Stratulat

dosarul nr. 2rh-273/2017
2rh-27/2018

Î N C H E I E R E

24 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Tatiana Vieru
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând cererea de revizuire depusă de Svetlana Cușnova,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gurdîș
Grigorii și Gurdîș Larisa împotriva Zinoviei Cușnova cu privire la recunoașterea
neîntemeiată a refuzului de a da acordul la efectuarea lucrărilor de reconstrucție
bunului imobil și încasarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La 28 mai 2013, Gurdîș Grigorii și Gurdîș Larisa au înaintat cerere de
chemare în judecată împotriva Zinoviei Cușnova cu privire la recunoașterea
neîntemeiată a refuzului de a da acordul la efectuarea lucrărilor de reconstrucție
bunului imobil și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanții au indicat că sunt proprietarii ap.
XXXXX, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 6227 din 02 septembrie
2011.

După procurarea apartamentului, au fost întreprinse măsuri pentru
reparația lui, însă aceasta a fost stopată deoarece pe parcurs, de către specialiștii în
domeniu au fost depistate mai multe defecte tehnice care au arătat că apartamentul
trebuie supus unei reparații capitale cu demontarea elementelor de bază, adică a
acoperișului, tavanului, pardoselii, pereților interni și a unui perete extern.

Indică reclamanții că ținând cont de cerințele art. 346, 347, 351 Cod civil
și având în vedere că, între ap. XXXXX și ap. XXXXX proprietară a căruia este
Cușnova Zinovia, există o porțiune de perete unic, care desparte apartamentele
nominalizate, la 30 martie 2013 au expediat pe numele ultimei o scrisoare prin
care au solicitat acordul pentru efectuarea reconstrucției ap. 5.

Susțin reclamanții că în luna iunie 2012, s-au adresat Centrului de
medicină preventivă prin care au solicitat să aprecieze starea deplorabilă sanitară
a ap. XXXXX.

Ca urmare, adresarea reclamanților a fost expediată spre examinare Preturii sec. Rîșcani, mun. Chișinău ultima în urma examinării cererii le-a făcut recomandarea să se adreseze unor experți specializați.

În luna iunie 2012, Centrul de Expertize Independente din Republica Moldova a cercetat starea tehnică a apartamentului nr. 5 și a prezentat reclamanților raportul de constatare tehnico-științifică nr. 530 din 10 iulie 2012 în care se menționează că, apartamentul nr. 5 a fost construit în anii 50 ai secolului XX, iar starea tehnică a lui este deplorabilă și nu poate garanta exploatarea lui în continuare fără pericol de viață pentru locatari. Expertul în raportul său menționează că, temelia acestui apartament este executată din piatră în baza mortarului de lut la o adâncime de numai 70 cm și care garantează doar siguranța 0 (zero) având în vedere că normele tehnice curente pentru asemenea construcții admite temelia din piatră (but) edificată în baza mortarului M 50 (ciment) la o adâncime nu mai puțin de 80 (optzeci) cm.

Din motiv că temelia nu este asigurată cu hidroizolații, pereții casei permanent se află în stare umedă, iar această stare a lor generează procesul de formare și păstrare a mușgaiului în interiorul apartamentului și accelerează procesul de descompunere a materialelor de construcție și în primul rând a lemnului.

Expertul a evidențiat faptul că construcțiile acoperișului executate din lemn au început să putrezească, iar tencuiala executată pe lemn se află în stare umedă și cade de pe pereți și tavan. Acoperișul este făcut din foi de ardezie, care pe alocuri au fisuri din motivul că sunt foarte vechi. În pereții din afară s-au format fisuri de gradul 1-3 care confirmă faptul că aceste fisuri sunt formate datorită deformațiilor care au loc în temelia construcției apartamentului. Expertul în capitolul concluzii și recomandări a menționat faptul că apartamentul nr. 5 este necesar să fie demolat.

Indică reclamanții că, răspuns la solicitarea lor privind acordul la reconstrucția apartamentului nr. 5 de la pârâtă nu au primit. Astfel, consideră că pârâta încalcă dreptul de vecinătate și nu le permite să înlăture pericolul de prăbușire a apartamentului nr. 5 ca să nu creeze pericol pentru viața și sănătatea locatarilor.

Menționează reclamanții că au primit acordul vecinului din apartamentul XXXXX proprietar al căruia este P. Doni și cu care au o porțiune de perete comun, or, reieșind din cele expuse solicită admiterea cererii de chemare în judecată și obligarea pârâtei să dea acordul notarial pentru demolarea și reconstrucția apartamentului nr. 5.

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 17 iunie 2016 s-a admis acțiunea cu recunoașterea drept neîntemeiat a refuzului Zinoviei Cușnova de a da acordul autentificat notarial lui Gurdîș Grigorii și Gurdîș Larisa pentru demolarea și reconstrucția imobilului – ap. XXXXX și încasarea din contul pârâtei Cușnova Zinovia în beneficiul lui Gurdîș Grigorii și Gurdîș Larisa cheltuielile judiciare alcătuite din taxa de stat achitată de reclamanți la înaintarea acțiunii în instanța de judecată în sumă de 100,00 lei.

La 14 iulie 2016, Cușnova Zinovia a declarat apel împotriva hotărârii menționate, solicitând casarea hotărârii Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău din 17 iunie 2016 și emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2017 s-a respins apelul declarat de Cușnova Zinovia, fiind menținută hotărârea Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău din 17 iunie 2016.

La 08 iunie 2017 Cușnova Zinovia a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 august 2017 recursul declarat de Zinovia Cușnova s-a considerat inadmisibil.

La 31 octombrie 2017, Zinovia Cușnova a depus cerere de revizuire, solicitând admiterea acesteia cu casarea deciziei instanței de recurs, deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 20 decembrie 2017 s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Zinovia Cușnova.

La 31 octombrie 2017, Svetlana Cușnova a depus cerere de revizuire, solicitând admiterea acesteia cu casarea deciziei instanței de recurs, deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de revizuire, Svetlana Cușnova a indicat că, recent a stabilit circumstanțe și fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute acesteia în timpul judecării cauzei, invocând ca temei prevederile art. 449 lit. b) și c) Cod de procedură civilă.

Susține revizuenta că, la 13 octombrie 2017 a fost eliberat extras din registrul bunurilor imobile, conform căruia Zinovia Cușnova deține doar $\frac{1}{4}$ din bun, coproprietari ai bunului fiind și Svetlana Cușnova, Tatiana Colesnicenco cu câte $\frac{1}{4}$ cotă parte, iar ca consecință Zinovia Cușnova nu deține dreptul de proprietate asupra întregului imobil, fapt care nu-i permite de a lua careva decizii de sine stătător în privința întregului bun imobil.

Astfel, susține că la caz urmau a fi atrase în proces în calitate de coparticipanți toate persoanele interesate, fapt care a fost ignorat de instanțele de judecată.

A mai indicat revizuenta în susținerea cererii sale și alte motive de fapt și de drept similare celor indicate pe parcursul examinării cauzei.

Consideră Zinovia Cușnova că, în asemenea situație sunt încălcate drepturile Svetlanei Cușnova și Tatiane Colesnicenco, prevăzute de art. 6 și art. 13 CEDO.

Ca temei de revizuire Svetlana Cușnova a invocat prevederile art. 449 lit. b) și c) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 452 alin. (1) - (1¹) Cod de procedură civilă, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată. Dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se

desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire depusă de Zinovia Cușnova neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din următoarele motive.

În conformitate cu art. 448 alin. (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Conform prevederilor art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Temeiurile pentru revizuirea hotărârilor judecătorești irevocabile de către legislator sunt specificate exhaustiv în art. 449 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 451, alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele.

Din prevederile enunțate este important de înțeles că circumstanțele sau faptele trebuiau să existe obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Cu alte cuvinte, art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucât examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizurii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte).

Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire.

Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Sub acest aspect, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv până la data

pronunțării hotărârii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii.

Faptele noi apărute după adoptarea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

Așadar, având în vedere această normă juridică de trimitere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că revizuenta nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire, altfel spus, Svetlana Cușnova nu a făcut dovada faptului că în procesul examinării anterioare a cauzei nu a cunoscut de cele invocate drept temei al cererii de revizuire, sau că a întreprins careva măsuri pentru a le cunoaște în procesul examinării cauzei.

Mai mult ca atât, extrasul din registrul bunurilor imobile prezentat nu este un înscris nou, deoarece instanța a cunoscut despre faptul că aceasta nu este unicul proprietar al bunului imobil, în cazul în care la materialele cauzei la judecarea cauzei a fost prezentat un extras similar (f.d. 52-53).

Prin urmare, Colegiul constată că revizuenta nu a prezentat înscrisuri noi care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată, în timp ce acelea prezentate nu au putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată ori de natură să răstoarne o situație juridică deja stabilită, în cazul în care înscrisurile indicate de revizuent au constituit obiect al examinării.

Din textul cererii de revizuire depuse de Svetlana Cușnova, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că revizuenta solicită revizuirea încheierii instanței de recurs, deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, invocând ca temei de revizuire și art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă.

Astfel, potrivit art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Din analiza textului legal enunțat rezultă că redeschiderea procesului în temeiul art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, poate fi posibilă doar cu condiția că prin hotărârea sau decizia emisă, instanța s-a expus în privința drepturilor unor persoane care nu au fost atrase în proces ca participanți, lezându-le astfel în drepturi, fapt ce urmează a fi confirmat în instanța de judecată prin prezentarea probelor.

Cu referire la prevederile citate, Colegiul reține că deși revizuenta a invocat ca temei de revizuire prevederile art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, ultima nu a adus nici un argument pertinent care ar indica la faptul că instanțele au emis hotărârile, revizuirea căror se solicită în speță, cu privire la drepturile persoanei care nu au fost implicate în proces.

Se va reține la caz și incidența art. 447 lit. b) Cod de procedură civilă, care indică că sunt în drept să depună cerere de revizuire persoanele care nu au participat la proces, dar care sunt lezate în drepturi prin hotărârea, încheierea sau decizia judecătorească.

Pornind de la prevederile acestei norme legale, Colegiul reține că pentru a fi în posibilitatea depunerii cererii de revizuire, solicitantul trebuie să probeze că hotărârea a cărei revizuire o solicită, îi lezează drepturile sale.

Mai mult, revizuenta considerând că, la caz îi sunt încălcate drepturile sale, nu a fost lipsită de dreptul, prin prisma art. 62 Cod de procedură civilă, să solicite intervenirea în el alături de reclamant sau de pârât până la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanță dacă hotărârea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lor, fapt însă nerealizat de aceasta în cadrul examinării cauzei în fond.

Sub acest aspect, circumstanțele descrise de revizuent nu corespund exigențelor art. 449 lit. c) al Cod de procedură civilă și nu pot fi admise ca temei de revizuire a încheierii instanței de recurs, deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, respectiv, împrejurările invocate de revizuentă nu pot influența soluția adoptată.

Astfel, Colegiul conchide că, Svetlana Cușnova nu a confirmat instanței de judecată existența temeiurilor prevăzute în art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă.

Situația de fapt impune de a remarca că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecătii în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice.

De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele invocate de Svetlana Cușnova se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de către Curtea Supremă de Justiție prin încheierea a cărei revizuire se pretinde, și nu atestă prin prisma art. 449 Cod de procedură civilă careva temeuri legale de revizuire.

Astfel, la caz se va remarca că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante.

Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Roșca v. Moldova, citată mai sus, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova).

Din considerentele menționate și având în vedere că cererea de revizuire nu indică careva temeiuri prevăzute de art. 449 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Reieșind din cele expuse, în conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Svetlana Cușnova, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gurdîș Grigorii și Gurdîș Larisa împotriva Zinoviei Cușnova cu privire la recunoașterea neîntemeiată a refuzului de a da acordul la efectuarea lucrărilor de reconstrucție bunului imobil și încasarea cheltuielilor de judecată

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Tatiana Vieru

judecători

Ion Druță

Galina Stratulat